

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทศบาลตำบลเป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การบริหารมีขีดความสามารถ ในการสนองตอบความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและรับผิดชอบตนเองและแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ โดยมีตัวแทนของประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลโนนบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมีอำนาจและหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐ เพื่อตอบสนองและให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรัฐบาลส่วนกลางได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ท้องถิ่นได้มีอำนาจหน้าที่ จัดทำภารกิจของท้องถิ่นด้วยตนเอง ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐบาล ในการพัฒนาการเรียนรู้ทางการเมืองให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีคณะกรรมการในการพัฒนา อันประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการติดตามและประเมินผล โดยในแต่ละคณะ ก็จะมีตัวแทนประชาคมของตำบลเข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การวิเคราะห์แผน การจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นว่าได้นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงมากน้อยเพียงใด จากที่กำหนดแผนงาน โครงการ บรรลุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

ถ้าพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลแล้ว สมาชิกสภาเทศบาล มีบทบาทอำนาจหน้าที่ ที่สำคัญอย่างน้อย 5 ประการ คือ (1) ในด้านนิติบัญญัติ (การตราเทศบัญญัติ การพิจารณาร่างเทศบัญญัติ) (2) การควบคุม ดูแลฝ่ายบริหาร (3) การให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะเทศมนตรี (4) การแต่งตั้งคณะกรรมการของสภาเทศบาล และ (5) อำนาจหน้าที่

อื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทย จากบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมระบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะประชาธิปไตย จะต้องเริ่มต้นที่บ้าน และบ้านของประชาธิปไตย ก็คือ ชุมชนที่อยู่รอบตัวของประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง ซึ่งสอดคล้อง กับแนวความคิดที่ว่า การปกครองท้องถิ่นที่ให้ความหมายที่ดีที่สุดนั้น ย่อมเป็นการปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลยังเป็นตัวแทนที่ทำหน้าที่แบ่งเบาภาระของเทศบาล (ประหยัด หงส์ทองคำ, 2533 : 14)

การที่จะให้ได้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลที่มีคุณภาพ ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีมากหรือน้อยเพียงใดส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจในภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นผู้เลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนต้องเริ่มตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมติดตาม ตลอดจนร่วมประเมินการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชน เพื่อใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลในการบริหารพัฒนา ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลให้มีความเหมาะสม โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลต่อไป

คำถามในการศึกษา

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทและการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโนนบุรีอยู่ในระดับใด
2. ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อบทบาทและการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโนนบุรีมีข้อเสนอแนะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทและการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโนนบุรี อำเภอสหพัฒน์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อบทบาทและการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโนนบุรี อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทและการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโนนบุรี ดังนี้

1.1 ด้านบทบาทการตราเทศบัญญัติ

1.2 ด้านบทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร

1.3 ด้านบทบาทในการให้ความเห็นชอบการ แต่งตั้งคณะเทศมนตรี/

คณะผู้บริหาร

1.4 ด้านบทบาทในการให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาเทศบาล

1.5 ด้านบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ที่กฎหมายกำหนด

2. ขอบเขตด้านประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง รวม 11 ชุมชน จำนวน 4,068 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ พื้นที่เทศบาลตำบลโนนบุรี อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา ภาคเรียนที่ 2/2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง การแสดงออกของบุคคลทางอารมณ์ ความรู้สึกหรือทางความเชื่อต่อสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง แล้วนำไปสู่การแปลความหมาย การคาดคะเน โดยอาศัยความรู้ อารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้อง

2. **สมาชิกสภาเทศบาล** หมายถึง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลโนนบุรีจำนวน 12 คน และอยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี โดยเป็นสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติฉบับที่แก้ไขปรับปรุงถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543

3. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล หมายถึง บทบาทของสมาชิกสภาที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

3.1 บทบาทด้านนิติบัญญัติ

3.1.1 การตราเทศบัญญัติ โดยสมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทและหน้าที่ตราเทศบัญญัติเป็นกฎหมายของเทศบาลที่ใช้บังคับได้เฉพาะในเขตเทศบาลนั้น ๆ เท่านั้น

3.1.2 การพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยสมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทและหน้าที่พิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อสภาลงมติเห็นสมควรประกาศให้เป็นกฎหมายได้ ก็จะส่งร่างเทศบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุมัติและลงนามประกาศเป็นกฎหมายต่อไป

3.2 บทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร ในทางปฏิบัติแล้วสภาเทศบาลมีมาตรการ 3 ประการในการใช้อำนาจการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ได้แก่ การตั้งกระทู้ ถามการปิด/เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจและการอนุมัติงบประมาณประจำปี

3.3 บทบาทในการให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะเทศมนตรี โดยสมาชิกสภาเทศบาลมีหน้าที่หลังจากที่ประชาชนได้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแล้ว สมาชิกสภาเทศบาลก็จะทำหน้าที่คัดเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเข้าดำรงตำแหน่งคณะเทศมนตรี

3.4 บทบาทในการแต่งตั้งคณะกรรมการสภาเทศบาล โดยสมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทและทำหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการสภาเทศบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยการทำงานของสภาเทศบาลในการกระทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด

3.5 บทบาทหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

ประโยชน์การศึกษา

1. ผลการศึกษาที่ได้จะสามารถใช้เป็นแนวทางให้กับผู้ที่ดำเนินงานการเมืองในท้องถิ่น และผู้ที่สนใจที่จะเข้าไปดำเนินงานทางการเมืองเป็นข้อมูลนำไปปฏิบัติต่อไป
2. เป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลตำบล โนนบุรีต่อไป
3. สมาชิกสภาเทศบาลจะได้นำไปปรับบทบาทของตนเองในการปฏิบัติหน้าที่และการวางตัวต่อประชาชนให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด